Пише: БИРН
петак, 25 мај 2018 16:57

„Ако се примени нови закон о уџбеницима бићемо приморани да обуставимо све наше активности у Србији, што верујем да није у интересу Владе и не иде у прилог њених настојања да привуче нове инвестиције.“

Овим речима је Филип Хаусман, први човек „Клета”, једног од највећих европских издавача уџбеника, завршио своје писмо, до кога је дошао БИРН, а које je упућено тадашњем премијеру Србије Александру Вучићу у априлу 2015. године , поводом предлога Закона о уџбеницима који је чекао да уђе у Скупштину.

Хаусман у писму Вучића подсећа на разговор који су имали, а на основу кога је он “разумео да постојећи нацрт овог закона ’неће проћи скупштину’“.

Закон је повучен али је у септембру исте године уз минималне измене усвојен, а да притом није удовољено најважнијим захтевима “Клета” и осталих приватних издавача. У том тренутку је изгледало да је у бици победио кабинет тадашњег министра просвете Срђана Вербића који се јавно противио захтевима “Клета”.

Испоставиће се да је то била пирова победа, и да рат те 2015. није био готов. Три године касније, почетком априла 2018. године, Скупштина Србије је изгласала нови Закон о уџбеницима из кога су испали сви проблематични делови који су сметали издавачима, а пре свега “Клету”.

“Издавачи су купили три године да дођу до решења које њима одговара, за то време саботирајући кључне одредбе закона из 2015. године који су ограничавали њихову зараду”, изјавио је за БИРН бивши помоћник министра просвете Милован Шуваков.

Пише: БИРН
петак, 25 мај 2018 16:57

Хаусманово писмо било је само почетак правог малог “рата” који су водили издавачи са државном администрацијом. Ретко који закон је пратило толико контроверзи почевши од кривичних пријава, тужби, преко судских процеса због клевета, претњи, застрашивања и на крају подмићивања.

Са друге стране, они којих се овај закон највише тиче, родитељи и нешто више од 800.000 ученика, нису много тога добили ни са једним од ова два закона – уџбеници су и даље велико оптерећење за породични буџет.

И поред огромне количине новца и два закона у три године, стручњаци упозоравају да квалитет уџбеника и наставе и даље није унапређен, што би требало да буде најважнији циљ.

Тржиште вредно 50 милиона евра

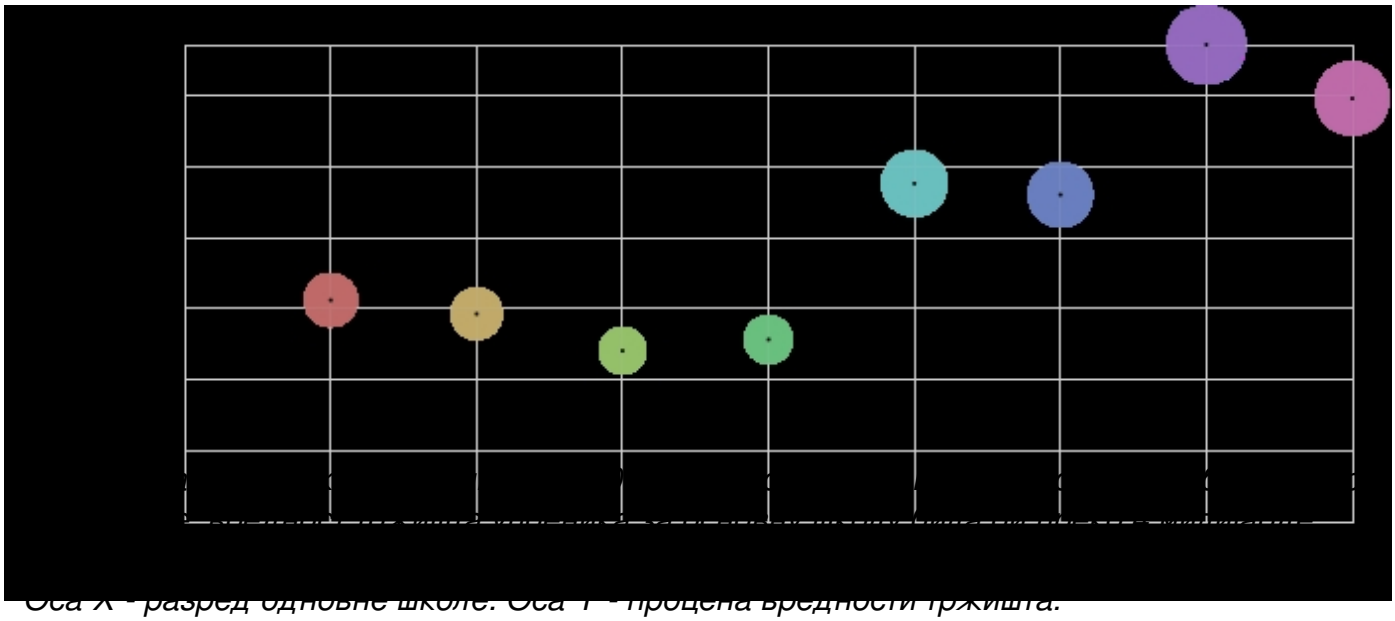

Оса X - разред одговне школе. Оса Y - процена вредности тржишта.

Монопол на српском тржишту скоро пола века имао је "Завод за издавање уџбеника", што је на крају довело до превазиђених и старомодних уџбеника.

Пише: БИРН
петак, 25 мај 2018 16:57

Тржиште се постепено отвара почетком 2003. године, да би неколико година потом достигло пуни степен либерализације, а нови домининатни играч који је преузео највећи део тржишта постаје немачки “Клет”.

Према подацима који се односе на период од 2016. до 2018. године, а до којих је БИРН дошао обрадом [података објављених на званичној интернет страници Министарства просвете](), Клет заједно са својим ћерка фирмама покрива скоро 50 одсто тржишта уџбеника за основне школе.

Процена Министарства просвете за 2014. годину била је да цена једног комплета уџбеника у просеку за основну школу износи 110 евра, а за средњу школу 170 евра.

Рачуница Министарства показује да је оквирна вредност тржишта уџбеника око 100 милиона евра. Међутим, та рачуница би била тачна ако би сваки ђак у Србији купио нови комплет књига, што често није случај, тако да издавачи са којима су разговарали новинари БИРН-а процењују да је реална вредност тржишта око 50 милиона евра.

Велики број издавача узроковао је хиперпродукцију наслова, тако да је данас регистровано скоро 80 издавача, као и 1.700 наслова за основну школу. Борба за тржиште смањила је транспаретност и повећала корупцију приликом набавке уџбеника.

Пракса „награђивања“ наставника и школа у случају да се определе за одређеног издавача почела је од дана када је отворено тржиште и временом је попримала огромне размере.

Издавачи су постајали све издашнији и великодушнији, па се од шоља за кафу и торби, временом прешло на телевизоре за школе, бесплатне семинаре и рачунаре за наставнике.

Пише: БИРН
петак, 25 мај 2018 16:57

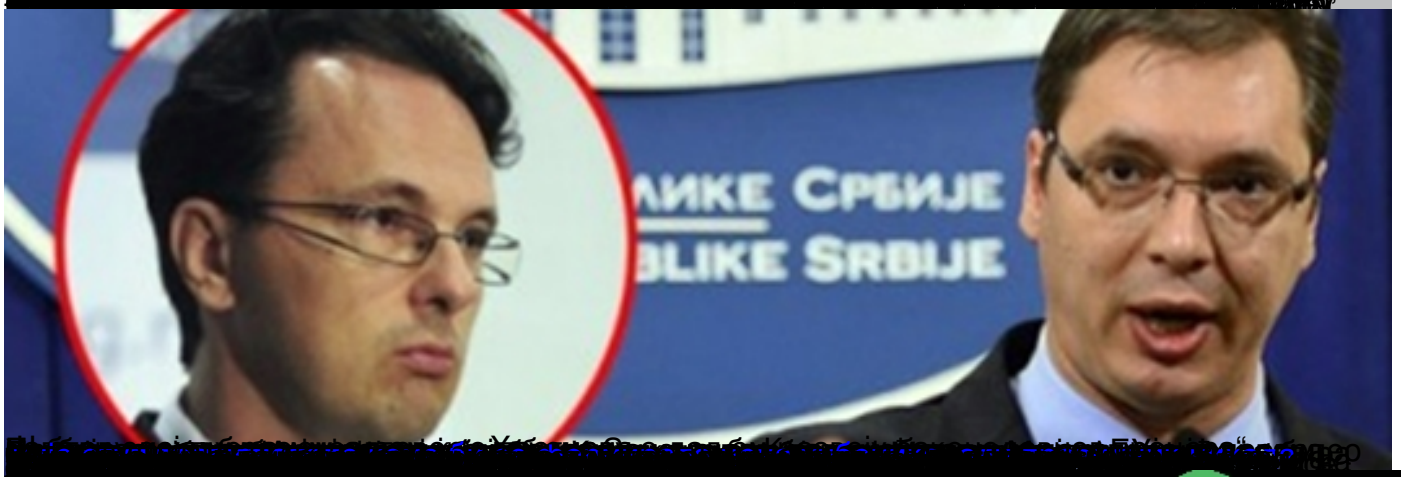

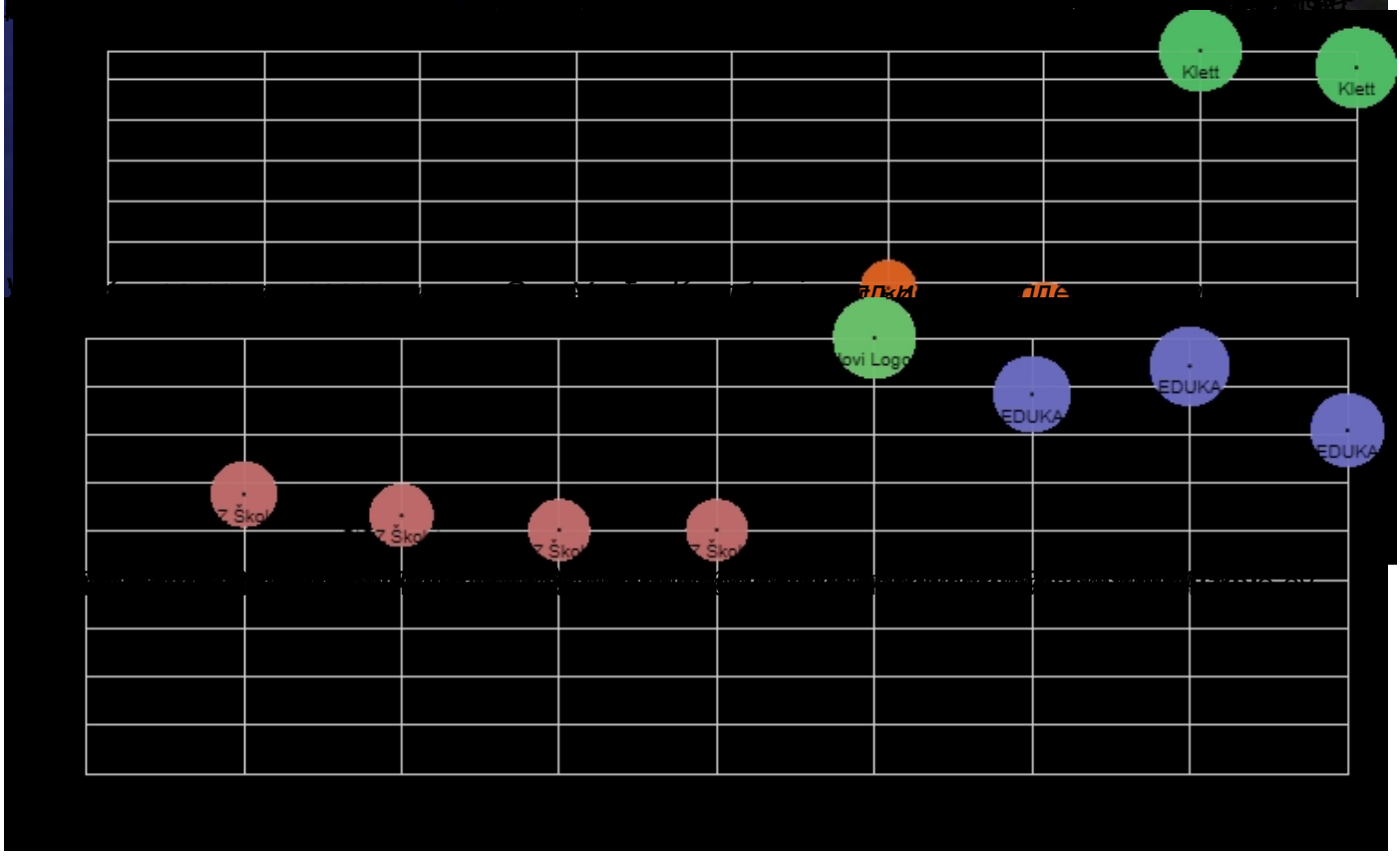

Пише: БИРН
петак, 25 мај 2018 16:57

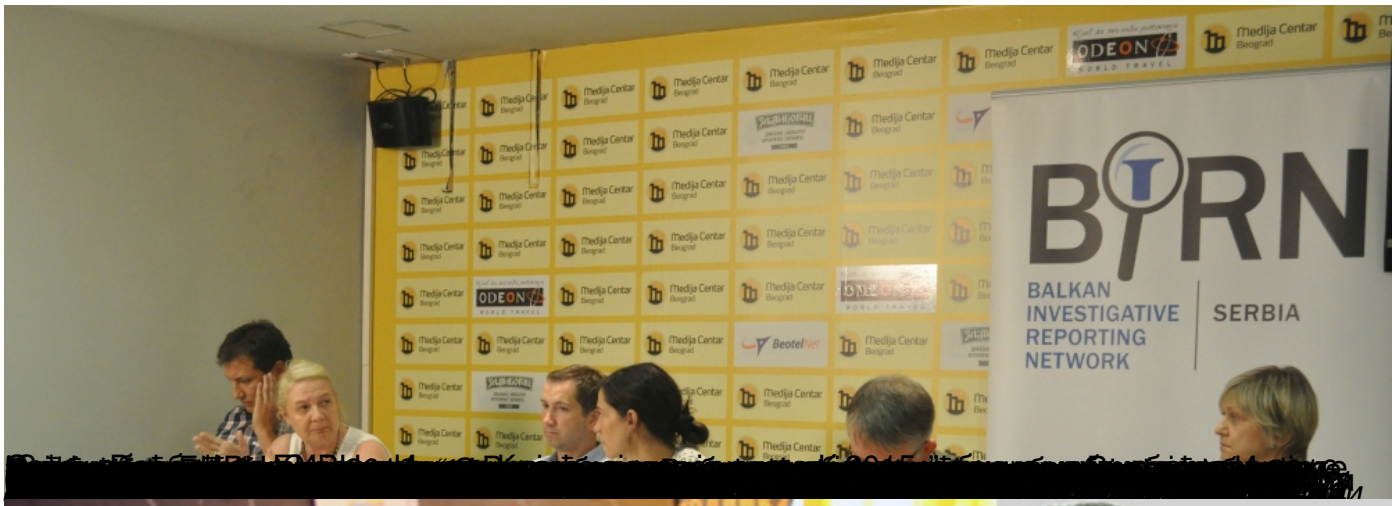

[redacted]

[redacted]

[redacted] Javno.rs [redacted]